Ч. 248 Пятниця 1 (13) падолиста 1897. Рік VII

**Виходить** у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

**Редакция і Адміністрация:** улиця Чарнецкого ч. 8.

**Письма** приймають ся лиш франковані.

**Рукописи** звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

**Рекламациї** незапечатані вільні від оплати почтової.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

**Передплата** у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

## Вісти політичні.

*(Дві несподіванки парламентарні: спокійне засіданє і Вашатий против розпоряджень язикових. — Кандидатура пос. Давида Абрагамовича на президента палати. — Реґабілітация о. Стояловского. — Обава нової ворохобні Вірмен і подія в Мерзині).*

Вчерашне засіданє Палати послів було несподівано спокійне. Віцепрезидент Абрагамович, відкривши засіданє, заявив з нагоди скорого закритя онogдашного засіданя, що не можна вимагати від президиї, щоби она стояла на тім становищи, що реґулямін єсть на то, щоби не допустити до ніякої діяльности парляменту. Не треба дивити ся лиш на форму закона, але треба увзглядиити і его духа, бо малодушне придержуванє ся форм може лиш убити парляментаризм. Заяву п. Абрагамовича принято грімкими оплесками на правици, а протестами на лївици.

Опісля відбуло ся поіменне голосоване над внесенєм пос. Гофмана в справі спростованя протоколу вчерашного засіданя. Внесенє се відкинено. Відтак відбуло ся ще 5 поіменних голосовань, котрі потягнули ся аж до 2 год., а по тім приступлено до порядку дневного.

Пос. Бик інтерпелював в справі антисемітских розрухів в Ходорові; — пос. Окуневский в справі якогось ческого журналїста, котрого арештовано в Росиї, а Праде в справі спроневірень в краківскім товаристві асекурацийнім.

По тім розпочала ся дальша дискусия над поставленєм мінїстрів в стан обжалованя за видане розпоряджень язикових. Против сего внесеня промавляв пос. Вашатий. Він доказував, що ті розпорядженя неконституцийні і не принесуть Чехам ніякої користи; їх видано лиш на то, щоби позискати Молодочехів для провізориї угодової. Розпорядженя ті анї не мають цісарскої санкциї, анї не оголошено їх в дневнику розпоряджень. Слїдуюче мінїстерство може кождої хвилї ті розпорядженя скасувати. Бесїдник єсть того переконаня, що справу язикову можна залагодити лиш в дорозї конституцийній і длятого ставить внесенє, щоби над справою обжаловання мінїстрів перейти до порядку дневного. — Другий бесїдник др. Менґер виголосив дуже довгу бесїду і старав ся доказувати, що розпорядженя язикові не дадуть ся перевести в практицї. Він обговорював також події виборчі в Галичинї. По его бесїдї перервало наради.

На нинїшнім засїданю палати послів (в пятницю) має ся відбути вибір президента палати і здаєсь, що на певно буде вибраний на него пос. Абрагамович. Пос. Ебенгох телеґрафував з Лїнцу, що не прийме рішучо сего становища і длятого зразу була гадка вибрати пос. Лупула. Коло польске не хотїло ніяк пристати на то, щоби Поляк став президентом, але остаточно знайшло ся в примусовім положеню. За пос. Абрагамовичем промавляє то, що він в найприкріиших хвилях не зneохотив ся і давав собі якусь раду, отже постановлено віддати голоси на посла Абрагамовича.

Віденьска ґазета Vaterland оголосила слїдуюче письмо апостольскої нунциятури з 9 падолиста до ч. 1358: „Підписаний припоручає хвальній Редакциї Vaterland-а оголосити слїдуючу заяву сьвященика Станислава Стояловского, з тою приміткою, що се оголошенє має уважати ся за урядове і що згаданий сьвященик в наслїдок того відкликаня єсть зовсім реґабілїтований. (Підписано): † Е. Архіепіскоп Себести, апостольский нунций“.

Відклик сьвященика Станислава Стояловского: „Я внизу підписаний заявляю зовсім з власної волї і з повною щиростию: 1) Приймаю щиро, з повним підданєм і без застереженя всї в моїй справі видані моими законними церковними зверхниками рішеня, засуди і цензури, передовсїм же ті, які видала сьвята конґреґация официй; — 2) порікаю і відкликую все що я публично або приватно непочестного і оскорбляючого против епіскопів і других церковних зверхників сказав, написав або зробив та порікаю і відкликую все, що я може неточно або фальшиво сказав і написав зі взгляду на права, які має сьвята церков учити свої дїти, вести їх і упоминати у всїх предметах, які стоять в посередний або безпосередний звязи з християньскою доґмою, з християньскою моралию або добром народів; — 3) приймаю вповні і наміряю в будучности вірно придержувати ся виданих Є. Сьвят. Папою Львом XIII і его конституцию Officiorum з січня 1897 що-до всїляких публікаций і їх читаня; 4) буду робити все, що зможу, щоби направити згіршенє, яке я дав особливо відправлюванєм служби Божої в приватних домах мимо інтердикту. — Рим 5-го вересня 1897. — *Станислав Стояловский*, сьвященик.

---

5)

## За грошем.

*(Новеля А. В. — З польского).*

(Дальше).

### IV.

Чотири лїта побуту в школї збігли Франкови як одна хвиля. Вганяючи за грошем, молодець той рівночасно ріс в почести шкільні, а що его інтереси розширювали ся чим раз більше, то він немав часу навіть думати о своїй будучности. Маючи вже якийтакий капітал, він запряг его разом з собою до роботи і позволяв собі давати позички також на застави. Зі студентами не вдавав ся в такі річи зі страху перед зорким оком інспектора, що все підозрівав его о якісь мантийства. Але найлїпше удавалась ему спілка з боднарем, у котрого все ще стояв на станциї, але вже яко директор пятьох менших учеників. Він давав ему гроші на купно дубини, а в осени, коли бочки на капусту продано по ярмарках, брав більшу половину зиску. Очевидно що лиш можна було витягнути від п. Лаврентия то витягав, посилаючи ему за то на кождї імени его і жінки гарно обмальовані благожеланя з Провидінєм Божим на горі, а пан Лаврентий любував ся вими, велів то оправляти за скло і вішав на стінї в своїй комнатї.

В послїднім роцї побуту Франка в Пинчеві, навістило старого велике нещастє — померла ему жінка. Франко приїхав на похорон, а пан Лаврентий, котрого господарство задля недуги жінки підупало, бажаючи показати ся, мусів продати кусник найлїпшої сїножати сусїдови. Перший раз в житю прийшлось ему підписувати акт у нотаря як інтересована сторона, отже з пропущенем слова „сьвідок“. Пан Лаврентий не міг того в ніякий спосіб зрозуміти і треба було довгих поясненъ нотаря, щоби того слова не писав. Уступив, бо инакше не міг, але в души був як найкріпше пересьвідчений, що контракт нї до чого, бо він не підписав ся „сьвідок“.

По смерти жінки старушок дуже підупав. Очи ему не дописували і мусів собі позичати від учителя окулярів, коли ішов до канцеляриї. За то тепер більше віддавав ся на услуги церкви і по цїлих днях порядкував ті скринї зі сьвітлом, ставав чим раз скупійший, та все нарікав і сварив. А тепер як на злість вступило до борби з ним аж трех ворогів. Насамперед Азорко, той жовтий, старий псище, по втратї господинї так привязав ся до пана Лаврентия, що не хотїв его нї на крок відступити і на силу лїз за ним до церкви. Старушок представляв ему, що то не красно, відганяв з перед воріт кладовища, гнївав ся, грозив — нїчого не помагало. Пес опустивши уши, слухав з покорою такої проповіди, крутив хвостом і немов розуміючи о що ходить, клав ся перед дзвінницею на камїню, удаючи покору і послух. Але нехай лиш Лаврентий війшов до церкви і став порати ся коло своїх скринь — вже Азор не знати якими способом був при нїм. Церковний дїд і баба, особи дуже завзяті на таких влїзливих, зачинають за Азором перегони. Пес як може утїкає, ховаючи ся поміж людий і лавки; виганяють его звідтам, штовхають палицями, кричать, сварять — з того робить ся гамір в часї богослуженя, а для пана Лаврентия, що як-раз разом з иншими братьми клячить перед престолом зі сьвічкою, сором і розпука. Нераз мусить сам вставати і по доброму випроваджувати Азора на цвинтар, а хоч має найлїпше серце, то однако ударить его кілька разів для страху і крикне: „а до дому!“

Другим ворогом був новий орґанїст, як пан Лаврентий повідає, штудер, хвалько і брехун. „Боже праведний! І тому дїтвакови — ему ледве вус сїяв ся — забагло ся вводити якісь нові порядки до церкви. Отець декан добрий вправдї чоловік, але такий, що до всього дасть ся намовити, слухав балакання того смаркача і конче хотїв завести стеаринові сьвічки до великого престола“.

— Як сьвіт сьвітом ще того не бувало прошу еґомостя — відзиває ся пан Лаврентий, з правдивим обуренем на то предложенє.

— То так єсть і в инших церквах.

— Вклякайте народи, прошу високопреподобного отця декана, то хиба де у лютрів...

— Нї, любий Лаврентий, я бачив сам в Бодехові. Впрочім ті ваші сьвічки такі погані, брудні і нерівні і все так плачуть як горять, а тріщать і тілько з них диму та так капають, що аж встид.

— Бо не мачані, прошу отця декана, як то вже на цїлім сьвітї роблять, а валковані...— відзиває ся орґанїст.

— Валковані! — покривляє ся Лаврентий. — Гадаєш Юдо якийсь, ти, ти, ти... штудере, що мене старого будеш учити, як сьвічки

Мимо того, що турецкі ґазети заперечують чутку, мов би то в ерзерумскім вілєті (в Малій Азиї) робили ся якісь приготовленя войскові і відбував ся рух войска, в константинопольских кругах політичних беруть сю справу з поважного боку і побоюють ся нової вірменьскої революциї, котра могла би дати Росиї нагоду, щоби она заняла зворохоблені провінциї.

Ся обава нової революциї сталась і причиною події в Мерзині (на полудневo-всхіднім побережу Малої Азиї) в наслідок котрої межи австро-угорскою амбасадою а Портою настало велике напружене. Місцеві власти турецкі в Мерзині видалили аґента товариства Льойда, Браццафоллі'го, чоловіка загально любленого і поважаного, лиш длятого, що підозрівали его о якусь тайну звязь з вірменьским комітетом революцийним. На реклямацию австрийскої амбасади позволено ему назад вернути до Мерзини, але місцеві власти не пошанували австро-угорскої фляґи і напали на него заявляючи, що ділають з висшого приказу. Коли амбасада зажадала сатисфакциї, Порта обіцяла єї дати, але зволікає з тим. До Мерзини вислано на разї один торпедовець для охорони австрийского консуляту і місцевих християн.

## Новинки.

*Львів дня 12-го падолиста 1897.*

— **З єпархії львівскої.** Митрополича консисторія оголосила конкурс: а) ц. к. окружної ради шкільної в Заліщиках на посаду греко-кат. катихита при 5-кл. школї мужескій в Заліщиках з річною платою 450 зр. і 10% додатку на мешканє, з обовязком удїлювати науки релїгії також в инших тамошних школах публичних до числа приписаних годин; тої посади не можна займати рівночасно з посадою душпастирскою, подання вносити можна до заліщицкої окружної ради шкільної через свою зверхну власть найдальше до 17 го падолиста с. р.; б) ц. к. окружної ради шкільної в Станиславові на посаду греко-кат. катихита при мужескій школї видїловій з прилученою 4-кл. школою ім. Чацкого в Станиславові; річна плата 800 зр.; речинець вносити подання найдальше до 24-го п. ст. падолиста с. р.; в) ц. к. окружної ради шкільної в Підгайцях на посаду греко-кат. катихита при 5-кл. мужескій школї в Підгайцях з обовязком учити релїгії також в 5-кл. школї женьскій; подання можна вносити до 2 грудня с. р.

— Митрополичий Ординарият оповіщує, що Ставропигийский институт у Львові видав книгу Євангелия у великім форматї і великими буквами і припоручає братствам і комітетам церковним, щоби, як зайде потреба справити нову книгу Євангелия, купували лише то а не инше видане в книгарни Ставропигийскій. Цїна одного брошурованого примірника 15 зр.

— **Є. Е. п. Маршалок краєвий** гр. Стан. Баденї повернув вчера рано до Львова з своєї подорожи до Відня, Парижа і Риму та обняв урядоване.

— **Доповняючий вибір** одного члена ради повітової з більшої посїлости в Косові розписаний на день 9-го грудня с. р.

— **В рускій духовній семинариї** видають ся лїтографічно обряди, поправлені Всеєв. о. Ізидором Дольницким після декретів провінцияльного синоду львівского. Цїна примірника 4 зр. Зголошення приймає до 20-го падолиста с. р. *Василь Терлецкий*, богослов IV-го року у Львові.

— **Про нову льокальну зелїзницю** з Неполоківців до Вижницї пишуть, що вже цїлий шлях виложений шинами. Минувшої суботи, дня 6-го с. м. в полудне переїхала сей шлях перший раз льокомотива з 10 возами для шутру. Машина була вінками прибрана і хоругвами украшена. Так само був прикрашений зелїзничий дворець у Вижницї, де відбув ся опісля торжественний пир з тої нагоди.

— **Купно ґрунту селянами.** З повіту підгаєцкого доносять: Дякуючи ревним заходам загально-звістного народного дїятеля о. декана Стеткевича з Божикова і его прихожанина Михайла Кушвіра удало ся 17 тамошним господарям закупити від жида до розділу межи себе около 96 моргів землї. Добивши торгу, почали они оглядати ся за готівкою, але нинї, по причинї сегорічного неурожаю, тїсно межи селянами за готівку. В тій їх потребі прийшло їм в поміч товариство взаїмного кредиту „Днїстер“ у Львові, удїливши згаданим господарям за пупілярним обезпеченєм на їх реальностях позичку готівкою в сумі 6.800 зр. Се заслугує тим більше на прилюдне узнане, що позичку виплачено безпроволочно по залагодженю конечних правних формальностий в дуже короткім часї, так, що селяни могли терміну заплати цїни купна додержати.

— **З'їзд славяньских редакторів** американьских Сполучених Держав відбув ся 14-го жовтня в Cleveland (в державі Ohio). Як доносить словацка ґазета Amer. Slov. Noviny, явило ся лише 14 представителїв славяньскої праси, а прочі оправдали свою неприсутність. Збори відкрив Словак Ровнянек, вказуючи на вагу того з'їзду і накликуючи всїх Славян до лучности. На з'їздї обговорювано справу основаня товариства славяньских журналїстів і справу еміґрациї Славян до Америки та оборону їх перед нападами англійскої народности. Відтак ухвалено скликати всеславяньске віче і уложено точки для взаїмности славяньскої.

— **Арештант** Юрко Паньків, що утїк дня 2-го с. м. з львівскої вязниці, вже зловлений і дня 8-го с. м. відставлений до тутешного ц. к. заведення карного.

— **Безрукий писар.** „Самарская Ґазета“ розказує, що в Уфі є безрукий писар Поздняков, бувший складач письма (зецер). Складачем був чотирнайцять лїт. До Уфи прибув перед семи лїтами і вступив до ґубернскої друкарнї. Але незабавом потім в часї сильної заверухи зимової він заблукав ся і відморозив собі обі руки так, що лїкарі мусїли утяти їх низше ліктів. І ось, щоби заробляти на хлїб насущний, Поздняков почав учити ся писати ліктем. В тій цїли винайшов він собі пристрій, зложений з бляшаної обручки із вставкою на ручку пера. Сесю обручку він накладає на локоть і пише досить жваво і гарно. „Цїлий рік — каже — учивсь я і, як бачите, пишу.

## Телеґрами.

**Відень** 12 падолиста. Власти університетскі розвели слїдство против студентів Нїмців за демонстрациї перед парляментом. Славяньскі студенти лагодять ся до великої контрдемонстрациї.

---

робити, га? Ще на тебе воробцї не свистали як я вже сьвічки робив... Го, го, який мудрагель, гадає, що я не знаю, що сьвічки мачають, велика штука, кождий жид то потрафить... Але пусти но ти фармазоне таку сьвічку на землю, а увидиш. Піде на кусники як глина, а моєю то я кождого смаркача можу порадно вимолотити і сьвічка буде сьвічкою... Мене учити... Най еґомость не слухають того хвалька... а якже би то обійшло ся на престолї без воску, атже то пчоли для Ісуса Христа умисне віск роблять.

— Все таки що біла сьвічка, то біла.

— Та що з того що біла? А з чогож то ті сьвічки білі, ну, з чого? З костий небіжчиків і з иншої погани.

Однако мимо цїлої тої вимови і гніву пана Лаврентия поставив орґанїст на своїм. Тихонко, в тайнї, спровадив шість біленьких сьвічок, мабуть аж з Кракова і в навечеріє Пречистої Діви поставив їх вже пізним вечером на престолї. Прошуж собі уявити обурене, гнів і розпуку старого, коли прийшовши рано до церкви, побачив ті сьвічки довгі на два лїктї, прибрані китицями штучних цьвітів, що немов високі стовпи здіймали ся в блискучих цинових лїхтарях над цибориєм, досягаючи майже голови Ісуса Христа на хресті.

Станув, заломив руки і гірко усьміхнув ся над тим всїм, а побачивши кусники сьвічок братства, виняті з лїхтарів і покидані на сходах, забрав їх скоро на руки і заніс до скрині.

— Як моє не влад, то я з своїм назад.— Гадаєш, що я буду тобі засьвічувати ті лютерскі сьвічки, га?... Вклякайте народи, анї не рушу ся, засьвічуй собі сам і гаси.... я не дам мого гасильника і сьвічки.... Зробіть собі зі старини....

І пішов за престол, забрав потайки гасильник та сховавши его добре під катафальок, що стояв коло скринь зі сьвічками, ждав з утаєною радостию, що то з того буде. Прийшов час запалювати сьвічки на престолї, орґанїст за престол, а там нї гасильника, нї дручка з сьвічочкою до засьвічування....

— Пане Лаврентий, засьвітіть....

— Чиї сьвічки най той сьвітить.

— Та де той ваш патик, я й сам засьвічу.

— Є — каже усьміхаючи ся і заживаючи табаки Лаврентий, — є, але не для тебе.

— Що-ж ви тут гадаєте революцию робити?

— Я не роблю, але ті роблять, що ставляють під очима Ісусови Христови якісь білі жердки.... Вклякайте народи, не яке нещастє буде з того.... готово запалити ся.

Орґанїст побачивши, що нїчого не вдїє з Лаврентиєм, виліз на престол з чоботьми, на велику соблазнь цїлої церкви і сїрником позапалював сьвічки, постановивши пімстити ся на братстві. Поговоривши щось тихо з отцем деканом, закликав церковного дїда пошептав з ним і побіг на хор, аби розпочати гру.

Лаврентий вдоволений трохи своєю відмовою, вийшов як звичайно зі своїм відділом братий перед престол, а хоч то був чоловік дуже побожний і мав обвинений рожанець на пальци, то однако не міг відвернути цїлий час очий від тих новомодних сьвічок, котрі після его гадки сьвітили ся як нужденні каганцї. Коли так дивив ся і дивив, побачив, що ті сьвічки не суть з одного материялу, а лиш немов би штуковані в горі як раз в тім місци, де привязані до них стяжкою китицї. Отже нараз отвирають ся ему очи і він пізнає, що ті сьвічки з лякированого на біло дерева, а лиш на самім кінци осаджені кусниками звичайних стеаринових.

— Ну — гадає собі — цїлий обурений тим відкритєм — то вже до того дійшло на сьвітї, щоби самого Господа Бога ошукувати...

Але не на тім скінчив ся его смуток; бо ось ще як він клячить роздаєсь поза его плечима звук маленького дзвінка такий самий, який видає дзвіночок причіплений до червоної торбинки, з котрою в ін ходить по церкві збирати жертви. Не випадало так поважному чоловікови оглядати ся від престола, коли був в службі, але цікавість перемогла. Страх — що він там побачив. Отсе нї менше нї більше, лиш дїд зрадник, дїд в синїм плащи ходив собі свобідно по церкви і з его торбинки збирав зухвально гроші на сьвітло. Вклякайте народи, того було вже за богато. Лаврентий встає, крекче, щоби і прочі братя то само зробили, але ті заглублені в молитви, видячи, що то ще не час вставати, не можуть нияк порозуміти того крекання і клячать дальше. Отже прошу собі подумати, що там мусїло дїяти ся в души пана Лаврентия, котрий не може відійти від престола, а тут проклятий дзвінок заєдно чути за ним, і що лиш оглянеся — то видить, що хтось кладе дїдови гроші, бо торбина то опускає ся низше то підносить ся понад голови побожним.

Вкінци вернули брати в звичайнім порядку до захристиї. Пан Лаврентий не відбирав вже сьвічок і не ховає до шафи, але заживши табаки, цїлий червоний як рак вибігає на церков і перетискає ся через товпу. Ті, що знали пана Лаврентия, оповідають, що нїколи не бачили его перед тим так розгніваного; его широке лице від зморщеного чола зробило ся ще ширшим, а очима то лиш так морґав, морґав, немов би ему впало щось гризучого під повіку.

В церкві було людий як набив, тому заки перепхав ся до дїда, махав вже здалека руками і головою на тих, що вкидали гроші до торбини — аби не давали. Очевидно, що нїхто не розумів, чого хоче Лаврентий, а дїд так якось зручно викручував ся перед погонею, що заки его досяг, вже вийшов бічними дверми до захристиї і висипав всї вібрані гроші з торбини до сьвященикової скарбонки.

— Хто вам велїв Амвросий? — питає его старий, підносячи ся на пальцї і ударяючи рукою в табакирку — хто розказав?

Дїд з сивою бородою і з почервонїлими повіками трохи не дочув, отже на більше ще

**Відень** 12 падолиста. Є. В. Цїсар приймав вчера на окремій авдиенциї ґр. Ґолуховского, а відтак обох президентів мінїстрів ґр. Баденї'го і Банфі'го.

**Петербург** 12 падолиста. Секретар короля Менелика Ато Йосіф і Леонтиев вручили цареви і цариці дарунки від Манелика.

## Переписка зі всїми і для всїх.

**„Цикльостіль" у Відни:** 1) Прилад до копіованя званий „The Nev-Cyclostyle" виробу американьскої фірми American Writing Machine Co. дістанете може у Theicr-a & Hardmutha, (коли не помиляємось на Франценсрінґ). Впрочім мусить конче десь бути у Відни склад тої машинки, бо там еї уживають. Тут подаємо Вам коротенький опис сеї машинки: Єсть цинкова плита, верх котрої знаходять ся рамцї. До ужитку здоймають ся рамцї, а на плиту кладе ся т. зв. восковий папір і тогди закладають ся рамцї, через що папір на плитї добре натягне ся. На папери восковім пише ся, що потреба пером, котре на кінци має малесеньке зубчасте колїсце. Оно виколює на тім папери букви і так робить ся т. зв. матрица або шабльона до копіованя. При лїніованю треба уважати, щоби колїсце в перї обертало ся в ту сторону, в котру іде лїнія. На окрему плитку наливає ся відтак чорнила і розтирає ся валком, уживаним до копіованя, щоби той валок набрав на себе рівномірно того чорнила. Опісля здоймає ся рамцї і готову матрицу з цинкової плити і кладесь на ню аркуш тонкої бібули, на ню матрицю а наконець прикладає ся все рамцями і валком з чорнилом їде ся по матрицї. Так треба ще раз зробити, а тогди вже може робити зовсїм чисті відбитки: раму і матрицю підносить ся ще раз, виймає ся бібулу, а замість неї кладе ся чистий білий папір, на него матрицю і рамцї а валком з чорнилом посуває ся по матрици добре ним притискаючи. Так зробить ся одна відбитка; еї виймає ся і кладе ся другий папір і т. д. Тим способом можна при добрій вправі зробити 500 відбиток на годину. Цикльостилї продають всїлякої величини а після того буває і всїляка цїна машинки: 13, 16, 21 і 36 зр. Головний склад цикльостилїв згаданої фірми єсть в Берлинї, фірма Richard Siering, Berlin S. W. Beuthstrasse 9. — 2) Подана в попередній переписцї маса єсть подібна до тої, з якої роблять ся гектоґрафи, але до иншого гектоґрафа не придатна лиш до паперового. — **Ілия з Коломиї:** Тепер не пора подавати ся до колеґії в Римі; можна лиш з початком року шкільного, а подавати треба до львівскої консисториї в приписанім речинци. Услївя слїдуючі: Вік від 15 року, скінчена IV. кляса ґімназ. (матуристи мають першеньство). До поданя треба приложити: сьвідоцтво шкільне; метрику; сьвідоцтво убожества; сьвідоцтво моральности, виставлене парохом а потверджене деканом; сьвідоцтво здоровля від лїкаря. Коли кандидат має звиш 20 лїт, треба предложити сьвідоцтво, що єсть увільненим від войска, взглядно, що сповнив свій обовязок служби войскової. — **Цікавий:** Совгане на лижвах само про себе не приносить чоловікови нїякої шкоди, крім нещасливої пригоди, яка може дуже легко лучити ся: можна упасти і вже більше не встати, забити ся на смерть; можна зломити ногу або руку, можна розчахнути ся, дістати потрясеня мозку і т. д. На совганцї можна також дуже легко дістати запаленя легких. Найбільше уживані лижви суть „Галїфакси", сталеві і нїкльовані, з вузкими і широкими вістрями після того і цїна: від 1·20 зр. до 5 зр. за пару. Можна дістати в першім лїпшім склепі зелїзнім, у Львові н. пр. у Петра Хрипостовского, площа Капітульна ч. 1. — **Н. Н. у Львові:** Пляму з масла на папери можна вивабити в той спосіб, що з паленої маґнезиї (білого порошку, котрий купує ся в аптицї або друґериї) і бензини робить ся тїсто і ним помащує ся пляму на папери та лишає ся доти, доки не висхне, а відтак стирає. Як би ще були слїди з плями треба то само ще раз зробити. **Несьвідомий:** Щоби Вам почислено лїта перед квалїфациєю до лїт служби учительскої, треба подавати петицию до сойму краєвого, але не скорше, як вислужите тілько лїт кілько Вам потреба до емеритури вчисляючи в то лїта перед квалїфікациєю, бо скорше Вашої петициї не увзгляднять. До петициї треба залучити всї сьвідоцтва і документи, котрі можуть причинити ся до увзгляднення Вашої петициї (н. пр. листи похвальні). — **Цікавий ч. 2:** Операция рака у Є. Еміненциї Кардинала була того рода, що зроблено т. зв. жолудково-кишкову фістилу. Що то значить, пояснили ми недавно у фейлєтонах „Рак жолудковий і операциї жолудка"; там собі прочитайте. Тут скажемо хиба коротко, що зроблено отвір в жолудку і кишцї та оба отвори зшито. Через то вилучено т. зв. дверник, затканий раком, і перетравлений в жолудку корм входить замість дверником зробленою штучно фістулою до кишок. — **Ю. Д. Д.:** Тут подаємо Вам ще оден спосіб кітованя скла: Треба покраяти три платки білої желятини на дрібні куснї, вложити в яке вузоньке порцелянове горнятко, налити на то одну ложку чистого 90-степенного спиритусу і ложку найлїпшого винного оцту а відтак поставити горнятко в горячу воду або на горячу піч, але треба уважати, щоби не було полуміни і щоби спиритус не займив ся. Коли вже розпустить ся желятина і зробить ся з неї густа карукувата маса, треба куснї скла, котрі має ся злїпити розігріти на відколених берегах і коли они ще горячі помастити горячим кітом та добре стулити разом. Каплї кіту, які би показали ся по ступеню на розколинї треба обтерти (найлїпше, щоби то зробила друга особа), бо скоро виступивший з розколини кіт засхне, трудно его обмити. Коли можна, то добре ще й обвязати дотичний предмет і покласти, щоби кіт добре засох.

☞ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок анї карт кореспонденцийних до відповіди).

---

обурене Лаврентия, мусів він кілька разів повторити своє питане.

— Та пан орґанїста казали....

— Як ти сьмів брати мою торбину?

— А дайте ви менї спокій і пустїть мене — відворкнув дїд нетерпеливо — орґанїста казали і єґомость.... а менї що до того.

Тимчасом служба Божа вже скінчила ся і декан попереджений двома хлопцями війшов з повагою до захристиї, відмавляючи звичайну молитву. Лаврентий не сьмів его так зачепити. а що орґани втихли, то треба було іти до церкви, аби зачати звичайні по службі Божій співи.

Чи то в наслїдок того, що він опізнив ся, чи може з причини інтриґ орґанїста, як підозрівав Лаврентий, досить що ще не дійшов до лавки, коли панї Гнатиха, директорка женьских хорів, против звичаю, з обидою мужескої поваги зачала своїм терпким голосом „Під Твою милість" а решта міских дам пішла за еї прикладом. Того було вже надто богато для пана Лаврентия. Станув в лавцї, підвів ся на пальцї, випрямив, ждав, доки не скінчать своєї зворотки — і нараз почав сильнїйшим як звичайно голосом иншу пісню, а оглянувшись довкола себе, дає такт рукою, щоби мужчини за ним співали.... Очевидно ті, що були близше услухали, але дальші в перед престола і зпід хору співали дальше вже розпочату пісню, з чого зробив ся такий дикий крик в церкві, що аж сьвященик вислав на хор орґанїста, аби що заграв і завів якийсь лад в тім співі. Очевидно, що орґанїст бере сторону панї Гнатихи, бо розпустивши орґани на всї голоси і на ноту „Під Твою милість" приглумшив спів пана Лаврентия і мужчин, що з ним співали.

Отже і внаслїдок такого суперництва в починаню співу, пан Лаврентий придбав собі третого ворога в особі панї Гнатихи, котра вийшовши вже з церкви не хотїла нї говорити нї дивити ся на пана Лаврентия.

А однако трийцять лїт перед тим була між ними найсердечнїйша приязнь, яка лиш може бути між такими двома знатними особами. Як пан Лаврентий вів перед між братями так панї Гнатиха проводила сестрами. Була то міщанка вже не першої молодости, худа, костиста, носила ся по міски, в білій хустцї, уложеній в завій з величезним вузлом над чолом і в капотї з великим футряним ковнїром, міщанка, без котрої не могло ся обійти нї одно весїле і нїякі хрестини в містї. Панї Гнатиха вже від давних лїт вдова, жінка говірлива, сьміла, одна одинока в містї, що уміє співати о хмелю і правдива ворожка в тім всїм, що дотикає малих дїтий зараз по уродженю. В церковній службі не уступала пану Лаврентиєви і ставляла себе що найменше на рівни з ним, бо як він розпоряджав сьвічками, так она образами, котрі міщани носили за процесию, а котрі убирано все після еї смаку, відповідно до істнуючої моди.

Тепер коли настала сварня між Куликами, бо панї Гнатиха походила з Куликів, а між Головачами, котрих близших і дальших було досить в місточку — кипіло тої недїлї по полудни всьо як в горнци. Пан Лаврентий навіть не ткнув обіду, лиш бігав від хати до хати і розповідав сусїдам, що той новий орґанїст не доказує: як намовив отця декана на білі сьвічки, як каже збирати жертви на сьвітло, котрі доси збирало братство, як бунтує жіноцтво і як виграє якісь вальси замість набожних пісень, з чого виходить, що місто не повинно в нїякий спосіб позваляти на такі єреси. Пан Лаврентий мав більшість за собою, міщаньство було обурене і зараз того дня перед вечірнею вибрала ся депутация зложена з кільканайцятьох горожан до сьвященика.

(Дальше буде.)

---

## Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1897, після середно-европ. год.

### Відходять до

| | Поспішні | | | Особові | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Кракова | 8·40 | 2·50 | 10·50 | 4·40 | 8·55 | 6·45 | — |
| Підволочиск | — | 1·55 | 6·— | — | 10·05 | 11·— | — |
| Підвол. з Підз. | 6·15 | 2·08 | — | — | 10·27 | 11·27 | — |
| Черновець | 6·10 | 2·40 | — | 10·30 | — | 6·45 | 10·45 |
| Ярослава | — | — | — | 4·40 | — | — | — |
| Велзця | — | — | — | 9·25 | 7·05 | — | — |
| Тернополя | — | — | — | 7·47 | — | — | — |
| Гребенова [1]) | — | — | — | — | 9·20 | — | — |
| Стрия, Скольо го і Лавочного | — | — | — | 5·20 | — | 3·05[2] | 7·30 |
| Зимної Води [3]) | — | — | — | — | 3·40 | — | — |
| Брухович [4]) | — | — | — | — | 2·31 | — | — |
| Брухович [5]) | — | — | — | — | 3·27 | — | — |
| Янова | — | — | — | 9·40 | — | 8·50[8] | 7·48[9] |
| Янова | — | — | — | — | 1·04[6] | 3·15[7] | — |

[1]) Від 10 липня до 31 серпня. [2]) До Сколього лише від 1 мая до 30 вересня вкл. [3]) Від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята. [4]) Від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята. [5]) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. [6]) Від 15 червня до 31 серпня лише в недїлї і сьвята. [7]) Від 1 мая до 14 червня і від 1 до 30 вересня що день, а від 15 червня до 31 серпня лише в будні дни. [8]) Від 1 мая до 30 вересня вкл. [9]) Від 1 жовтня до 30 цьвітня.

**Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.**

### Приходять з

| | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Кракова | 1·30 | — | 8·45 | 9·10 | 6·55 | 9·30 | — |
| Підволочиск | 2·30 | 10·— | — | — | — | 3·30 | 6·— |
| Підвол. з Підз. | 2.15 | 9·43 | — | — | — | 3·04 | 5·35 |
| Черновець | 9·50 | 1·50 | — | — | 7·30 | 5·45 | 9·10 |
| Тернополя | — | — | — | 7·52 | — | — | — |
| Белзця | — | — | — | 8·25 | 5·25 | — | — |
| Ярослава | — | — | — | 10·35 | — | — | — |
| Гребенова | — | — | — | — | 1·40[1] | — | — |
| Сколього і Стрия | — | — | — | 12·10 | 8·05 | 1·51[2] | 10·20 |
| Брухович | — | — | — | — | — | 8·15 | — |
| Брухович | — | — | — | — | — | 8·49 | — |
| Янова | — | — | — | 7·50 | 1.15 | — | — |
| Янова | — | — | — | 8·—[8] | 9·01[4] | — | — |

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.